

1. UVOD

Pismena isprava kojom je zasnovano pravo na određeni iznos novca (umjesto gotovog novca), te pravo lica naznačenog na toj ispravi ili lica koje je ono ovlastilo, ili donosioca, da u roku naznačenom na ispravi može bez smetnje naplatiti, unovčiti – osnov je vrijednosnih papira. Trgovina ovakvim pravima čini suštinu tržišta vrijednosnih papira.

Pri ovome treba podvući da svaki vrijednosni papir, odnosno svaka kategorija (vrsta) vrijednosnog papira ima svoju tržišnu cijenu. U tom kontekstu finansijsko tržište kao širi pojam, predstavlja mjesto koje dovodi u vezu ponudu i tražnju kratkoročnih (tržište novca) i dugoročnih novčanih sredstava (tržište kapitala). Tako ćemo u ovom radu objasniti najprije pojam finansijskog tržišta, vrste finansijskog tržišta i posebno pojam tržište kapitala.

U trećem poglavlju ovog rada govorit ćemo o pojmu tržišta hartija od vrijednosti, gdje ćemo navesti i osnovne karakteristike hartije od vrijednosti.

Centralno mjesto ovog rada, odnosno četvrto poglavlje posvetit ćemo najkarakterističnijem vrijednosnom papiru ili hartiji od vrijednosti, što je i tema ovog rada, a to je dionica (u BiH zvaničan naziv za akciju je dionica pa se u cijelom radu umjesto riječi akcija koristi riječ dionica), kojom se zasniva vlasnički odnos prema subjektu koji je emitirao te papire.

U ovom poglavlju ćemo govoriti o dionici i njenim karakteristikama, nastanku dionice, dioničarskom društvu, pravu iz dionica i osnovnim razlikama između obveznice i dionice.

Vrste dionica je tema petog poglavlja, gdje ćemo dati objašnjenje dvije osnovne vrste dionica, a to su obična (redovna) dionica i povlaštena (preferencijalna) dionica. Zajedno sa ova dva oblika dionica objasniti ćemo i cijenu dionice.

Šesto poglavlje posvetit ćemo nastanku dionica i organizaciji tržišta kapitala u FBiH. Navest ćemo period nastanka dionica, učesnike na tržištu kapitala i njihove uloge.

Dalje ćemo objasniti način i specifičnosti trgovine dionica na Sarajevskoj berzi i govorit ćemo o dijelovima Sarajevske berze.

Rad završavamo analizom trenutnog stanja vrednovanja dionica i kretanja na tržištu kapitala te o perspektivi razvoja dionica i dioničkih društava u FBiH uzimajući u obzir trenutnu sigurnosnu, političku i ekonomsku situaciju.

2. FINANSIJSKO TRŽIŠTE

Finansijsko tržište je jedan od sastavnih elemenata finansijskog sistema, te jedan od osnovnih postulata tržišne privrede. Stepen razvijenosti finansijskog tržišta najviše govori o ukupnoj razvijenosti tržišne privrede u jednoj zemlji.

„Finansijsko tržište je prema tome organizovano mjesto i prostor na kome se traže, tj. nude finansijska-novčana sredstva i na kome se u zavisnosti od ponude i tražnje organizovano formira cijena tih sredstava.“¹

Brojni faktori utiču na razvoj finansijskog tržišta, najvažniji su: novac, monetarna politika, inflacija i koncentracija kapitala, vanjskotrgovinski faktori i kurs kamatne stope. Finansijsko tržište ima ogroman značaj za: razvoj proizvodnje, povećanje društvenog bogatstva, ostvarivanje profitabilne akumulacije i ostvarivanje kontinuiteta reprodukcije, uključujući ekspanziju.

Osnovne funkcije finansijskog tržišta su:

1. alokacija novca i kapitala,
2. obezbjeđenje likvidnosti,
3. određivanje cijene,
4. mobilizacija finansijske štednje,
5. smanjenje transakcionih troškova i
6. prenos rizika.

Finansijski instrumenti mogu imati oblik vrijednosnih papira ili da proističu iz depozitnih i kreditnih odnosa. Mogu biti u obliku novca, vlasničkih i dugovnih instrumenata. Možemo reći da vrijednosni papiri predstavljaju dokumente koji dokazuju neki dug ili vlasništvo, tj. određena potraživanja.

2.1. VRSTE FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Postoji više finansijskih tržišta i ne postoje jedinstveni kriteriji za njihovu podjelu. Imamo više kriterija na osnovu kojih se mogu podijeliti finansijska tržišta.

Imamo sljedeću podjelu finansijskih tržišta:²

1. sa aspekta mjesta na kome se transakcije obavljaju i područja na koje se odnose:
 - a) lokalna,
 - b) nacionalna i
 - c) internacionalna.
 2. sa aspekta porijekla učesnika u finansijskim transakcijama:
 - a) domaće finansijsko tržište i
 - b) međunarodno finansijsko tržište.
 3. sa aspekta roka izvršenja sklopljenog posla:
 - a) promptna (spot) i
- b) terminska (derivatna) tržišta.

¹ Ristić Života, „Tržište novca“, Ekonomski fakultet - Beograd, 1990., str.17.

² Rovčanin Adnan, „Upravljanje finansijama“, Ekonomski fakultet – Sarajevo, oktobar 2006., str.31,32.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

- c)
- d)